

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 205. An in necessitate Reip: licitum sit dispositiones pias convertere in alios usus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

civitatibus omni modo hæreditatem nancisci; sed responderi potest, id, quod statutum est de hæreditate, non esse opus extendere ad legata. Posse autem sub pauperibus comprehendere etiam Monasteria Mendicantium, putat *Lessius v. Testamentum, casu 6*, nisi speciatim pro illis factum sit aliud legatum, sed videtur dissentire *Delbene n. 17*.

1144 §. 15. Si Testator iussit per 10. successivè annos certam summam erogari pauperibus, hæres potest totam quantitatem simul primo anno erogare, quia sic citius prodest animæ defuncti, & hic censetur in favorem hæredis divisisse per plures annos; ita *Bald. Dec. Covar. Molin. Barbos. de Offic. Episc. Alleg. 83. N. 25. & alii contra Bart. & plerosque alios*.

1145 §. 16. Quamvis Religiosi non possint esse executores testamentorum, nisi impetratâ Superiorum licentiâ, *Cap. 2. De Testam. in 6, & Clement. L. 3. Tit. 6. De Testam*; ita quidem, ut executio per illos facta secundum *Decium & Covar. de Testam. c. 17. Num. 2.* contra *Laym. Busenb. & alios* invalida sit; si tamen fuerit executio piæ causæ, erit valida, etiam sine Superioris licentiâ, *Ludovic. Roman. Conf. 409.* Circa Religiosos Societatis JESU, quomodo specialiter prohibeantur esse executores testamentorum etiam ad piæ causæ, videri potest *Lugo in Resp. Mor. L. 4. Dub. 29. & aliquid dicemus Lib. 4. N. 146.* Et circa dispositiones piæ videri possunt plura apud *Delbene de Immun. Eccl. c. 8. D. 21. Sect. 13. & seqq.*

1146 Q. 205. An in necessitate Reipublicæ licitum sit dispositiones piæ convertere in alios usus. R. Intelligetur ex seqq. §. 1. Gravis necessitas Reipublicæ, v. g. propter famem, communiter æquivaleret necessitati extremæ particularium, *Cajetan. Suar. Tapia Carden.*

Carden. in 1. Crisi. d. 80. à n: 15. aliique communiter, quia illa necessitas rarò erit sinè hac, unde sicut certum est, esse obligationem, etiam ex necessariis ad statum, succurrendi Proximo in extrema necessitate, ita est opinio *S. Thom.* 2. 2. Q. 32. Art. 6. communiter recepta, quòd sit obligatio succurrendi gravi necessitati Reipublicæ, quia commune bonum est præferendum proprio in temporali- bus, & debet quivis privatus etiam vitam perdere, si necesse sit pro tuenda vita Reip.

§: 2: Gravis necessitas Reipublicæ tempore famis colligitur ex his signis: 1. Si omnes sentiant gravamen ingens ob caritatem annonæ, ita ut, qui olim abundabant, jam ad parcimoniam redacti sint. 2. Si valde multi, v. g. in valde magna civitate 40000. hominum publicè accedant ad reportandum frustum panis. 3. Si meritò timeatur, ne honestæ Matronæ, vel cives non habentes, quo se alant, nec potentes lucrari, fame enecentur. 4. Si ideo advertantur fieri multa furta nocturna, aut deprædationes. 5. Si præsentiatu- r seditio populi, qui plerumque in necessitate factiones inchoat. 6. Si prudenter timeatur vis inferenda Magistratibus, in quos plerumque culpa aliqua refunditur. 7. Si enascantur periculosi morbi, quia indigentes utuntur cibus noxiis. 8. Si multæ foeminae ob famem fiant mancipia Veneris, *Carden.* à num: 22.

§. 3. Licitum est ex illis, quæ ad usus pios, etiam per ultimas voluntates, destinata sunt, subvenire gravi necessitati Reip, quia (secundùm omnes) bona exteriora ex Dei institutione destinata sunt ad sublevandam necessitatem indigentium, saltem extremam aut illi æquivalentem, uti constat

ex

ex dictis Lib. 2. à n. 204, hæc autem est talis, ergo. *Confirmatur*: nam si Testatores ipsi viverent, tenerentur dispositiones suas relinquere isti fini, aut, prout possent, immutare aliter factas, ergo.

1149

§.4. Commutatio illa fieri potest, 1. Per Papam, uti constat ex *Trid.* de Reformat. Sess. 22. Cap. 6. & Sess. 25. c. 4. Notant autem plerique cum *Carden.* n. 40. ad hoc requiri justam causam, quamvis etiam finè causa ab eo fieri posse dicant *Silv Perus. Ang.* aliique, quia testatores videntur facere sub conditione, nisi Papa aliter disposuerit; sed priores probabilius dicunt intelligi, nisi ex justa causa aliter disposuerit. 2. Per supremum Principem sæcularem, si materia piorum operum sit ei subiecta, *Sanch. & alii* cum *Carden.* n. 41. Non autem potest, si materia non sit illi subiecta, uti ei non subijcitur legatum Missarum, Beneficii, Capellanix, templi construendi &c. 3. Per Episcopum, si non sit aditus ad Papam, vel si sit periculum in mora; ita *Moneta, Barbosa* de Potest. Episcop. Alleg. 83. N. 16. *Carden.* n. 43. vocans securam sententiam; nam potest in simili casu dispensare quoad impedimenta Matrimonii, uti dicitur L. 6. quando de illis impedimentis: item in votis Papæ reservatis, uti dictum est P. 1. Num. 553. & 563. Item in alienatione bonorum Ecclesiasticorum; uti dicitur Lib. 4. Num. 1365. Item in absolutione à reservatis Papæ, uti dicitur Lib. 6, quando de Confessario. Rationem dant Auctores gravissimi apud *Sanch.* de Matrimon. L. 1. D. 61. N. 3, quòd Episcopus id possit in sua, quod potest Papa in tota Ecclesia, sed abstrahendo ab hoc: Ratio nostra est, quia reservatio illa Papæ non esset in ædificationem, sed in destructionem Charitatis & boni publici. *Neque obstat*, quòd executio
ulti-

ultimarum voluntatum sit juris naturalis, quia testator voluit illum finem, & non alium, ipse autem erat Dominus rei suæ, nam contra est, tum, quod Deus aliter disposuerit de bonis creatis, volens ea servire ad levandam talem necessitatem; tum etiam, quia hæc fuit implicita voluntas fundatorum ut ad talem necessitatem sublevandam impenderentur, alioquin irrationabiliter disposuissent.

§. 5. Non expedit, ut executores ultimarum voluntatum absque authoritate Papæ, Principis vel Episcopi ejusmodi legata commutent ad levandam gravem Reip. necessitatem, quia possent intercurrere multi errores, abusus & scandala; possent tamen id absolutè facere, ita Carden. n. 71. tum quia id liceret pro extrema necessitate hominis particularis, cui hæc æquivalet, tum etiam, quia hic urget jus divinum, cum bona externa DEI dispositione ordinata sint ad sublevandas gravissimas pauperum necessitates; Ubi autem urget jus divinum, non est opus authoritate Superioris, ut mihi liceat illi satisfacere: si tamen necessitas illa Reip. non esset evidenter gravis, expectari deberet declaratio Episcopi, uti Trid: suprâ innuit, & rectè notat Carden. n. 73.

Q. 206. Quid aliàs possit Episcopus circa commutationem ultimarum voluntatum. R. De hoc dicitur l. 4. à n. 846. ubi universaliter examinabitur, quid possit Episcopus circa dispositionem ad pias causas.

Q. 207. Si plures sint designati executores, an quilibet solus possit exequi vel debeant omnes concurrere. R. Si executio sit illis divisim commissa, potest quilibet solus, argum. L. 2. Cód. De divid. tute: & L. 51. ff. De administr. & peric. tut. Si conjunctim sit commissa, debent omnes concurrere, uti colligitur ex